

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 5. oktober 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Sara Mia Pelzl Löhr
Sagsnr.: 2020-0030-4429
Dok.: 1574887

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1495 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. juni 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Niklas Velling Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1495 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for forbruget på bistandsadvokater samt hvad det vil koste at indføre obligatorisk bistandsadvokat og gøre dem beneficerede?”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til, hvad det vil koste at gøre ordningen om bistandsadvokater obligatorisk i de tilfælde, hvor der i dag *kan* beskikkes bistandsadvokater.

Efter retsplejelovens § 741 a beskikker retten en advokat for den, der er forurettet ved en række nærmere bestemte lovovertrædelser, når den pågældende fremsætter begæring om det. Det drejer sig konkret om overtrædelse af straffelovens § 119 (vold eller trussel mod person i offentlig tjeneste), § 123 (vidnetrusler), § 210 (samleje med slægtning i nedstigende linje), §§ 216-223 (voldtægt, samleje med mindreårige mv.), § 225, jf. §§ 216-223 (andet seksuelt forhold end samleje), § 232 (blufærdighedskrænkelse), § 237, jf. § 21 (forsøg på manddrab), §§ 243-246 (psykisk vold og vold mv.), §§ 249 og 250 (uagtsom skadeforvoldelse og hensættelse i hjælpeløs tilstand), § 252, stk. 2 (hensynsløs forvoldelse af fare for smitte med livstruende eller uhelbredelig sygdom), §§ 260-262 a (forbrydelser mod den personlige frihed), eller § 288 (røveri).

I sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (samleje med slægtning i nedstigende linje), § 216 (voldtægt), § 222, stk. 2 (samleje med barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed ved brug af tvang eller trusler), eller § 223, stk. 1 (samleje med en person under 18 år, der er stedbarn, plejebarn eller betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse), skal beskikkelse ske, medmindre den pågældende efter at være vejledt om retten til beskikkelse af en advokat frabeder sig det. I sager om overtrædelse af de øvrige bestemmelser i straffeloven for hvilke, der kan beskikkes bistandsadvokat, kan beskikkelse af advokat dog afslås, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 3.

Salær til bistandsadvokater betales af staten uanset straffesagens udfald. Betalingen af salæret er dog subsidær i forhold til forurettedes eventuelle retshjælpsforsikring, jf. retsplejelovens § 334, stk. 6.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der bl.a. har oplyst følgende:

”Udgifter til bistandsadvokater i de seneste fem år

Udgifterne til bistandsadvokater er steget gennem de seneste fem år. Således er niveauet næsten en halv gang større i 2019 sammenlignet med 2015. Udgifterne fremgår af tabel 1 nedenfor.

Tabel 1. Udgifter til bistandsadvokat i straffesager i 2015-2019

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018	2019
Udgifter bistandsadvokater	37,3	40,9	43,9	50,1	54,0
Indeks	100	110	118	134	145

Note 1: 2015 = indeks 100.

Note 2: Udgifterne er opgjort i løbende priser.

(...)”

Justitsministeriet har endvidere anmodet Domstolsstyrelsen om en vurdering af de forventede omkostninger ved at gøre bistandsadvokatorordningen obligatorisk og har i den forbindelse sendt en oversigt fra Rigsadvokaten over domme og frifindelser i sager, hvor bistandsadvokat har kunnet anvendes, til Domstolsstyrelsen. Justitsministeriet har derudover fremsendt en oversigt fra Rigsadvokaten, hvor sagen er afgjort med påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, hvor der indgår minimum et forhold vedrørende de bestemmelser i straffeloven, hvor bistandsadvokatorordningen har kunnet anvendes.

Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen har tidligere bidraget med en oversigt over udgifter til bistandsadvokater i perioden 2015-2019. Der henvises til Domstolsstyrelsens bidrag af 29. juli 2020.

Domstolsstyrelsen har foretaget en beregning ud fra de i bidragets tabel 1 angivne tal for udgifter i 2019, samt de af Justitsministeriet fremsendte oversigter fra Rigsadvokaten over sagskomplekser i 2019.

Domstolsstyrelsen vurderer, at en obligatorisk ordning med udgangspunkt i de angivne udgifter for 2019 anslået vil koste ca. 85 mio. kr. Der blev i 2019 afholdt udgifter for 54 mio. kr. til bistandsadvokater, jf. Domstolsstyrelsens bidrag af 29. juli 2020. Det er således Domstolsstyrelsens vurdering, at udgifterne til bistandsadvokater med udgangspunkt i tal for 2019 vil stige med ca. 31 mio. kr.

Grundlag for beregning

Justitsministeriet har i forbindelse med anmodningen om supplerende bidrag fremsendt en oversigt fra Rigsadvokaten over

domme og frifindelser i sager, hvor bistandsadvokat har kunnet anvendes. Det fremgår af denne oversigt, at Rigsadvokaten i 2019 har identificeret 9.750 sagskomplekser, men ikke antallet af berørte ofre, der kunne tildeles en bistandsadvokat. Det må således antages, at antallet af berørte ofre i sager, der ender i retten, er større end de 9.750 sager, der fremgår af Rigsadvokatens oversigt.

Justitsministeriet har derudover fremsendt en oversigt fra Rigsadvokaten, hvor sagen er afgjort med påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, hvor der indgår minimum et forhold vedrørende de bestemmelser i straffeloven, hvor bistandsadvokatorordningen har kunnet anvendes. Det fremgår af denne oversigt, at der er 1.044 sagskomplekser, der således ikke er blevet afgjort i retten.

Såfremt det med udgangspunkt i landsretspræsidenternes vejledende takster pr. 1. januar 2020 for salærer for forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt beskikkede advokater i familiesager antages, at en voldssag og en sag om trusler som udgangspunkt koster 5.500 kr. i salær til bistandsadvokat og andre sager, herunder grovere voldssager, koster 10.000 kr. i salær til bistandsadvokat, vil budgettet til bistandsadvokater være ca. 71 mio. kr. for de sager, der ender i retten, hvis der kun er ét offer per sag. Tilsvarende vil tallet være ca. 7 mio. kr. for sager med påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, hvis udgifterne er de samme.

Domstolsstyrelsen bemærker i den forbindelse, at et sagskompleks ikke sjældent omhandler mere end et offer. Såfremt det antages, at der gennemsnitligt er 1,1 offer for hver sag, hvor bistandsadvokat kunne komme på tale, skønnes den samlede udgift at blive på ca. 85 mio. kr. ved en obligatorisk ordning med bistandsadvokater. Omkostningerne er naturligvis tilsvarende større, hvis der lægges en anden antagelse ind, end 1,1 offer pr. sagskompleks.”